

DUMINICA A 33-A DUPĂ RUSALII

a Vameșului și a Fariseului - Începutul Triodului

APOSTOL. II TIMOTEI 3, 10-15

Fiule Timotei, tu mi-ai urmat în învățătură, în purtare, în năzuință, în credință, în îndelungă-răbdare, în dragoste, în stăruință, în prigonirile și suferințele care mi s-au făcut în Antiohia, în Iconiu, în Listra; câte prigoniri am răbdat!, și din toate m-a izbăvit Domnul. Și toți care voiesc să trăiască în chip cucernic întru Hristos Iisus, vor fi prigoniți. Iar oamenii răi și amă-

gitori vor merge spre tot mai rău, rătăcind pe alții și rătăciți fiind ei înșiși. Tu, însă, rămâi în cele ce ai învățat și de care ești încredințat, deoarece știi de la cine le-ai învățat, și fiindcă de mic copil cunoști Sfintele Scripturi, care pot să te înțelepțească spre mântuire, prin credința cea întru Hristos Iisus.

EVANGHELIE. LUCA 18, 10-14

Zis-a Domnul pilda aceasta: Doi oameni s-au suit la templu ca să se roage: unul era fariseu și celălalt vameș. Fariseul, stând drept, așa se ruga în sine: Dumnezeu, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepți, preadesfrânați, sau ca și acest vameș. Postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială

din toate câte câștig. Iar vameșul, departe stând, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicând: Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului! Zic vouă că acesta s-a coborât mai îndreptat la casa sa decât acela. Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înălța.

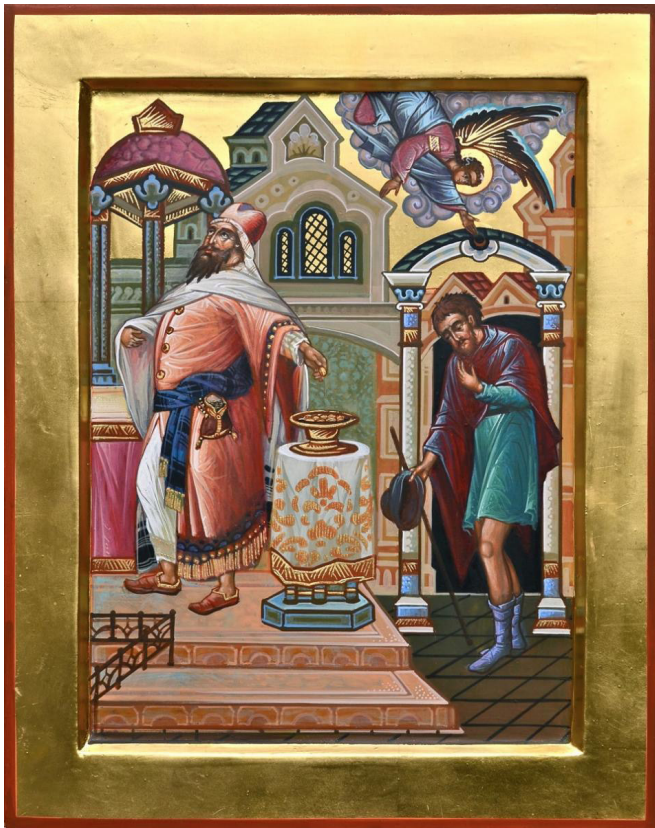
TÂLCUIRI

Cea mai bună călătorie

Mereu, dar mai ales vara, mulți oameni fac călătoriile, pentru a sparge monotonia zilnică și a-și schimba puțin viața. Unii merg chiar până în înaltul Himalaya. După ce se termină călătoria, revin la aceleași lucruri, așteptând altă vară pentru a reveni pe meleagurile respective. Însă uită să facă o altă călătorie, neasemuit mai bună decât urcatul pe munte. Această călătorie nu necesită nici osteneală, nici cheltuieli, ci doar mărire sufletească. Este coborârea în adâncul sinelui nostru.

O astfel de călătorie a făcut și vameșul din parabolă. Cu ajutorul smereniei, a coborât în abisul sufletului său, l-a cercetat bine și a văzut păcatele — nedreptățile, trufia și celelalte — făcute pe seama aproapelui său. Și-a cerut cu frângerea inimii iertare de la Dom-

nul: Dumnezeu, milostiv fii mie, păcătosului! (Luca 18, 13). Iar Domnul i-a luat greutatea păcatelor care-i striveau sufletul și astfel s-a curățit adânc. Aceeași experiență a avut-o și scriitorul irlandez Oscar Wilde, un scriitor cu viață păcătoasă. A hotărât să facă această călătorie minunată, asemănându-se vameșului păcătos. A coborât în inima lui, și-a văzut păcatele, le-a recunoscut, și-a cerut iertare de la Domnul. Ajungând la sfârșitul vieții, a mărturisit: „Cea mai înaltă și mai importantă clipă a vieții omului este aceea când, îngenuncheat și cu capul în pământ, își lovește pieptul și își mărturisește păcatele.” Adică, după toate călătoriile făcute în viață, și după toate plăcerile pe care le-a simțit în viață, cea mai înaltă și mai importantă clipă a fost aceea când a îngenuncheat, s-a smerit și,

Mândria fariseului și smerenia vameșului

lovindu-și pieptul, a cerut iertare de la Domnul. De-ar face acest pas toți oamenii!

Această călătorie duhovnicească în adâncul sinelui nostru nu are sfârșit, deoarece nici sinele nostru nu are sfârșit, având adâncimi nemăsurabile și lucruri necunoscute. În prima noastră călătorie și prima noastră revenire, vom vedea cele mai mari, cele mai vizibile patimi ale noastre, pe celelalte ignorându-le. Va trebui să le vedem și pe acestea cu atenție, pentru a ști cine suntem cu adevărat. Când le vom vedea, atunci vom înțelege că suntem un uriaș gunoi. Puțină apă din Oceanul Atlantic ne pare curată. Dacă însă am analiza-o la microscop, am vedea sute de mii de bacterii și milioane de organisme microscopice acolo unde ochii noștri vedeau o apă limpede, curată. Așa se întâmplă și cu sinele nostru. Când începem să cercetăm cu microscopul smereniei și rugăciunii, vom descoperi zilnic ceva nou. „Greșalele cine le va pricepe?” — spunea David (Psalmi 18, 13).

Atenție: când această descoperire continuă a neputințelor nu se face cu cuget smerit, există pericolul

de a deznădăjdui, de a cădea în deznădejde. Și cum să nu cazii în deznădejde atunci când descoperi continuu neputințele tale, slăbiciunile tale? De aceea, de fiecare dată când te cercetezi și-ți descoperi neputințele, va trebui să spui și tu, din adâncul inimii tale, ceea ce a spus și vameșul: Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului! (Luca 18, 13). Și atunci, această descoperire se va colora cu harul Domnului care se dă tuturor celor ce se smeresc (v. Iacov 4, 6). Astfel, pe de o parte îți vei vedea păcatele, pe de alta vei fi cuprins de harul Domnului și vei simți și bucurie și tristețe (fericita întristare).

Vameșul nu se preocupa de fariseul care se ruga înaintea lui într-un mod provocator, pentru că se preocupa doar de propriile păcate, în timp ce fariseul, care nu se preocupa de propriile păcate, se preocupa de păcatele vameșului — lucru care înseamnă că atunci când tu te preocupi de propriile păcate, însăși preocuparea ta te va face să nu te interesezi de păcatele altora, exact așa cum se întâmplă cu fiecare bolnav din spital. Fiecare se preocupă de propria boală, și nu de boala celui alt. „Așa, Doamne, Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd greșelile mele și să nu osândesc pe fratele meu!”, spunem în biserică, în Postul Mare. Prima cerere — „să-mi văd păcatele” — o aduce și pe aceea: „să nu judec pe fratele meu”.

„Omul este tri-ipostatic: ceea ce cred alții că este, ceea ce crede el însuși că este și ceea ce este cu adevărat” (George Bernard Shaw). Important este acest al treilea: să știi cine ești cu adevărat, ce patimi și slăbiciuni ascunzi înăuntrul tău. Este o mare pierdere să nu știi cine ești!

Triodul este o ocazie pe care ne-o oferă Biserica pentru a ne descoperi bolile și a le trata, așa încât să ajungem la marea sărbătoare a Învierii vindecați și înviați din mormintele patimilor și ale păcatelor.

Arhimandrit Vasilios Bacoianis, Taine și descoperiri în Evangheliile duminicilor, Editura de suflet/ Editura Tabor, București, 2016, p. 41-43.

VIAȚA DE FAMILIE

Copiii și viața duhovnicească

- *Părinte, o mamă îi dă copilului ei agheasmă, iar acela o scuipă jos. Ce trebuie să facă?*

Să se roage pentru copilul ei. Poate că și felul în care îi dă copilului agheasmă îi pricinuieste acestuia împotrivire. Pentru ca fiii să meargă pe calea lui Dumnezeu, trebuie ca și părinții lor să trăiască corect duhovnicește. Unii părinți credincioși încearcă să-și ajute copiii să devină buni, nu pentru că-i preocupă mântuirea sufletului lor, ci numai pentru că vor să aibă copii buni. Adică mai mult se mârșăiește pentru cele pe care le spune lumea despre copiii lor, decât pentru faptul că ar putea merge în iad. Și atunci cum să mai ajute Dumnezeu? Scopul nu este să-i ducă pe copii cu sila la biserică, ci să-i facă să o iubească. Să nu facă binele din silă, ci să-l simtă ca pe o necesitate. Viața sfântă a părinților aduce în sufletul copiilor lor o încredințare lăuntrică, care îi face să se supună în mod firesc. Și astfel cresc într-o atmosferă de evlavie având o îndoită sănătate, fără traume psihice. Dacă părinții îl silesc pe copil din frică de Dumnezeu, atunci și Dumnezeu ajută, iar copilul se folosește. Iar dacă fac aceasta din egoism, atunci nu ajută Dumnezeu. De multe ori copiii suferă din pricina mândriei părinților.

- *Părinte, unele mame ne întreabă ce rugăciune să facă copiii de trei-patru ani?*

- Să le spuneți să nu impună copiilor un canon de rugăciune, ci fiecare mamă să caute singură să vadă cât poate rezista copilul ei.

- *Părinte, nu cumva copiii cei mici, pe care părinții lor îi duc la priveghere, se obosesc prea mult?*

- În timpul Utreniei să-i lase puțin să se odihnească, iar la Sfânta Liturghie să-i aducă în biserică.

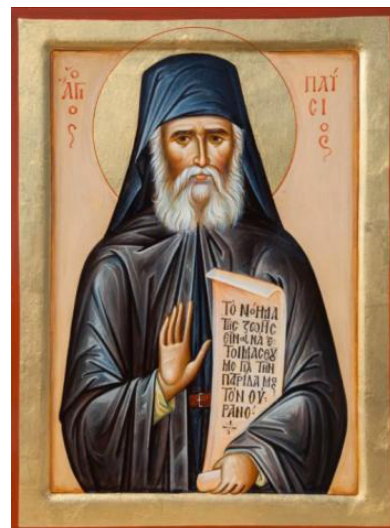
Mamele, fără să-i silească pe copii, trebuie să-i învețe de mici să se roage. În satele Capadociei locuitorii trăiau intens viața ascetică. Mergeau cu copiii lor la sihăstria și acolo făceau metanii și se rugau cu lacrimi, învățând astfel și pe copiii lor să se roage. Teții, atunci când mergeau noaptea să-i jefuiască, treceau pe lângă aceste sihăstria și se mirau auzind înăuntru plânsete. „Bine, dar ce se întâmplă? spuneau. Aceștia ziua râd și noaptea plâng?”. Nu puteau înțelege ce se întâmplă.

Rugăciunile copiilor mici pot face și minuni. Orice lucru pe care îl cer de la Dumnezeu, El îl dăruiește pentru că au multă nevinovăție și de aceea Dumnezeu le

ascultă rugăciunea lor cea curată. Mi-aduc aminte că odată părinții noștri pleaseră la câmp și m-au lăsat acasă cu cei doi frați mai mici. Dintr-odată cerul s-a înnegrit și a început o ploaie torențială. „Ce vor face acum părinții noștri? am spus. Cum vor putea veni acasă?”. Cei doi fră-

șii au început să plângă. „Veniți să-L rugăm pe Hristos să oprească ploaia”, le-am spus. Am îngenunchat toți trei în fața icoanelor și ne-am rugat. Iar după câteva minute ploaia s-a oprit.

Părinții trebuie să-i ajute cu discernământ pe copii încă de când sunt mici să se apropie de Hristos și să trăiască înaltele bucurii duhovnicești. Iar când încep să meargă la școală, trebuie să-i învețe să citească încetîncet și vreo carte duhovnicească și să-i ajute să trăiască duhovnicește. Făcând astfel, vor deveni ca niște îngerași, iar rugăciunea lor va avea multă îndrăzneală la Dumnezeu. Astfel de copii sunt comori duhovnicești pentru familiile lor. Mai ales Viețile Sfinților ajută foarte mult în viața duhovnicească pe copiii mici. Când eram mic luam niște broșuri cu vieți de sfinți existente în acea vreme și mergeam în pădure, unde citeam și mă rugam. Aproape că zburam de bucurie. De la vârsta de zece până la șaisprezece ani, atunci când a început războiul greco-italian, am trăit o viață duhovnicească fără griji. Bucuriile copiilor sunt curate și se întipăresc în ei, mișcându-i foarte mult duhovnicește atunci când cresc mari. Dacă copiii trăiesc duhovnicește, vor trăi veseli și în această viață, iar în cealaltă se vor bucura veșnic lângă Hristos.

Cuviosul Paisie Aghioritul, *Viața de familie*, Editura Evanghelistos, București, 2003, p. 170-173.

CÂNȚAȚI DOMNULUI TOT PĂMÂNTUL!

*Să nu ne rugăm ca fariseul, fraților, că cel ce se înalță pe sine, se va smeri; ci să ne smerim înaintea lui Dumnezeu ca vameșul, prin postire, strigând :
Dumnezeule, milostivește-Te spre noi păcătoșii.*

Fariseul de slava deșartă biruindu-se, iar vameșul cu pocăința plecându-se, a venit la Tine însuși, Stăpâne, Ci acela laudându-se, s-a lipsit de bunătăți; iar acesta negrăind, s-a învrednicit darurilor. În aceste suspinuri întărește-mă, Hristoase Dumnezeule, ca un iubitor de oameni.

Slavă..., Glasul al 8-lea,

Atotțiitorule, Doamne, știu cât pot lacrimile ! Că pe Ezechia din porțile morții l-a ridicat, pe cea păcătoasă din păcatele cele de mulți ani o au mântuit; iar pe vameșul, mai presus decât pe fariseul, l-a îndreptat. Ci mă rog, împreună cu aceștia numărându-mă, să mă miluiești.

Și acum..., a Născătoarei, cea dintâi, a glasului de rând,

Feciorească prăznuire este astăzi fraților, să sălteze făptura, să dănțuiască omenirea, că ne-a chemat pe noi vistieria cea nespurcată a fecioriei, Sfânta Născătoare de Dumnezeu, raiul cel cuvântător al lui al doilea Adam, lăcașul împreunării a două firi, sărbătoarea mântuitoarei împăcări, cămara, întru care Cuvântul cu adevărat trup și-a logodit, norul cel cu adevărat ușor, care l-a purtat cu trup pe Cel ce este purtat de Heruvimi. Pentru rugăciunile ei Hristoase Dumnezeule mântuiește sufletele noastre.

Stihirile și Slava de la Doamne, Strigat-am...

GÂNDUL ZILEI

„Dumnezeu Se bucură de rugăciune, dar și de psalmodie, atunci când se face cu smerenie”.

CUVÂNT DE LA PĂRINȚII ATHONIȚI